

DET HÄR FUNGERAR!

Projekt för ettor i teknologifostran

Avsnitt 6: Framtida yrken – Något eget blir gemensamt.

Berättelse:

Waaba höll sitt ord! När hen kommer flygande till Maco har hen med sig en stor korg full av tygbitar i olika färger. Soca förälskar sig i ett djurmönster överst i korgen, medan Tuka blir förtjust i ett sportigt tyg för sneakers. Maco i sin tur har blivit betagen av ett symmetriskt rutigt tyg. "Slit nu inte i dem! Ge er till tåls en stund innan ni rusar så där!", utbrister Waaba och ställer korgen ifrån sig. "Låt oss för ett ögonblick gå tillbaka till ruta ett och tänka på vad det var vi skulle göra!"

Hela kvartetten sätter sig ner och tar fram brevet som kom med flaskposten. **(Läs igenom brevet på nytt här.)** Javisst ja, maskinen ska byggas i grupp! Vi behöver därför en gemensam plan som tar hänsyn till varje gruppledems önskemål och tankar. För Tuka är denna tankegång till en början besvärlig, eftersom hen är säker på att det är med just hens plan som de säkert skulle vinna galan. Hen försöker envist hålla fast vid sin egen idé, men inser så småningom att de genom att kombinera allas idéer kan uppnå något mycket finare. Tuka tjuvar en stund men glömmer snabbt sitt dåliga humör och börjar utarbeta en gemensam plan tillsammans med de andra.

Det dröjer inte länge innan kvartetten stolt beundrar vad de har åstadkommit! Arbetet med den gemensamma planen gick utmärkt. Waaba skapade en bra anda med sitt lugna väsen och fick alla att dra åt samma håll. Maco skötte de detaljerade ritningarna eftersom hen är bäst lämpad för det. Tuka och Soca bestämde tillsammans att maskinen rör sig på två olika sätt. Var och en fick rita något i planen, men idéarbetet gjordes hela tiden tillsammans. Soca knåpar ännu snabbt ihop ett namn på arbetsgruppen: Kip-besättningen. **(SKRIV PÅ TAVLAN)** Besättningen? "På något sätt låter det lite annorlunda än vanligt...", säger Soca när hen läser igenom texten på nytt. **(Oops! Tabbe!)** Hoppsan, en av bokstäverna hade fallit bort ur ordet besättning (om du vill kan du arbeta tillsammans för att hjälpa Soca att fylla i den saknade bokstaven!).

När de stirrar på sin plan inser Kip-besättningen att de nu måste börja fundera på vem som kunde tänkas ha användning för den rörliga framtidsmaskinen. "Vilken typ av nya yrken kommer måne att behövas i framtiden?", undrar Waaba. Soca föreslår att maskinen ska bli en översättarrobot för blomspråk. Waaba är inspirerad av sin egen idé och berättar för de andra att hen gärna själv skulle jobba som känslöbibliotekarie. "Hej, vår rörliga maskin kunde föra gott humör från en människa till en annan!", fortsätter hen. Tuka skryter i sin tur med sin idé. Hen vill grunda ett eget superföretag och själv vara ledande testpilot för flygsneakers. Den rörliga maskinen skulle ha en viktig roll i det hela, eftersom den skulle användas till att ladda framtidens sneakers med den flygenergi som de behöver. Macos förslag är kreativt och strategiskt som vanligt, hen skulle nämligen vilja vara ledande planeringsingenjör på en problemlösningsbyrå. Enligt Maco skulle maskinen hjälpa sin ägare i de allra svåraste problemen – även i de helt omöjliga. Hen fortsätter: "När man öppnar en lucka och där matar in det svåraste problemet i hela galaxen, så dyker ett tips strax upp ur bakluckan, med vilket problemet kan lösas extremt enkelt."

Nu låter vi alla fundera vidare på frågan om maskinens användning i sitt stilla sinne, och kavlar upp ärmarna för att äntligen börja med själva byggandet!

Diskussionstips:

Vilka yrken kommer att behövas i framtiden? Varför är det viktigt att kunna avstå från en del av de egna idéerna i grupparbete? När är det skäl att hålla hårt fast vid sina idéer? (T.ex. för att undvika fara)

Nyhetslänk:

Framtida yrken: www.yle.fi/uutiset/3-10156148 (på finska)

Lek: "Konstiga yrken i framtiden"

Dela in er i grupper på tre personer. Vik ett A4-papper i tre delar. Den första eleven ritar den översta delen av en figur på papprets översta del (från halsen uppåt). Den andra ritar den mellersta delen av figuren på papprets mellersta del. Den tredje fortsätter med den nedersta delen av figuren på papprets nedersta del. De andra får inte titta när var och en i tur och ordning ritar! Till slut öppnar ni resultatet och försöker tillsammans komma fram till vem figuren är och vad hen arbetar med.

Tips: skriv några ord om de roliga figurerna eller till och med små berättelser!

Uppgift:

Innan du börjar bygga, gör först en gemensam plan för den mobila maskinen i små grupper. Gör i smågrupperna en gemensam ritning över den planerade rörliga maskinen. Tänk samtidigt på vilka material som ni eventuellt kommer att använda och vilken del av maskinen som ska röra sig eller om hela maskinen rör sig osv. När planerna är klara kan du börja bygga tillsammans med fadderna eller i dina egna små grupper.

Tips: 1) Använd ett stort papper, t.ex. A3. **2)** Ni kan också göra den gemensamma ritningen med hjälp av informations- och kommunikationsteknik (t.ex. med ett enkelt rit- eller designprogram) eller tredimensionellt, t.ex. med modeller.

Förslag till förskolesamarbete: "Kan du gissa vilket yrke jag tänker på?"

En färdig yrkeslista som läraren klipper i bitar, yrke för yrke. Läraren tar en yrkeslapp i taget, som eleverna ska gissa sig fram till. Eleverna försöker gissa vilket yrke det är genom att ställa frågor.

Tips: Endast JA/NEJ-svar!

Förslag till faddersamarbete:

Eleverna börjar bygga en rörlig maskin tillsammans med faddrarna. Eleverna presenterar först planen för faddrarna, sedan samlar de ihop lämpliga material och funderar över hur de ska genomföra planen.

Oops! Tabbe!

Vilken tabbe gjorde Soca? Har någon av er någon gång gjort ett stavfel? Är det farligt att göra stavfel? Varför är det ändå viktigt att lära sig skriva rätt?

Dokumentation:

Fotografera er gemensamma plan och spara bilderna i era portfolier. Liknar planen era egna planer? Vilka är likheterna och skillnaderna? Fotografera också den första etappen av byggandet och spara bilderna i er portfolio.

Tips: Fundera med hjälp av bilderna tillsammans på vad ni byggde den här gången, hur ni själva tycker att byggandet gick och vad ni ska göra närmast.

Läxor:

1) Aktiviteter: Tänk efter: vilka tjänster kunde du erbjuda dina familjemedlemmar? (T.ex. axelmassage, pedikyr, hårborstning, flätning) Utför minst en av dessa tjänster. Ta en bild, rita eller skriv.

2) För konstruktion: Ta hemifrån allt möjligt ”småskräp” som blivit över och som kan gå till återvinning. Glöm inte att be vårdnadshavarna om lov!

Meddelande till vårdnadshavaren:

”Äntligen kom vi i detta avsnitt under figurkvartettens ledning till själva byggandet. Före det förberedde vi ännu det gemensamma byggprojektet genom att öva olika saker i anslutning till arbetslivskompetens och entreprenörskap. Vi ritade en gemensam plan för den rörliga maskinen. Genom lekar och uppgifter lärde vi känna många yrken och hittade själv på roliga framtida yrken. Som läxa fick vi i uppgift att fundera ut några tjänster som vi kunde erbjuda hemma. Det kunde vara t.ex. axelmassage, pedikyr, hårborstning, kanske också flätning eller servering av kvällsmål. Kanske vi i gengäld av vårdnadshavarna eller ett syskon kan få någon motsvarande tjänst som vi önskat? Efter att ha slutfört denna avsnitt uppgifter får vi ta med oss de sista materialen för våra maskiner. Nu kan det vara en bra idé att titta efter hemma om det finns något onödigt ”småskräp” i garderoberna, som kunde användas när vi dekorerar eller färdigställer våra maskiner. Vi tar gärna emot det!”

LÄROPLAN:

I de uppgifter som eleverna gör tillsammans med läraren i detta avsnitt beaktas bl.a. följande mål och innehåll i nybörjarundervisningen:

- **K5:** praktiska färdigheter och egen produktion
- **K6:** se sitt arbete som en del av helheten, uppskatta samarbete, bekanta sig med olika yrken, entreprenörskap
- **SLÖJD:** planera och dokumentera gemensamt arbete

